

ראשונה בתורה] נאמרה [שמות כב לז]: "כי יגנוב איש שור או שה וטבחו או מכרו. אם במחותרת ימצא הגנב. אם זרחה השמש עליו. אם המצא תמצא בידו הגניבה [שלא מכרה] משור עד חמור עד שה חיים [שלא טבחם], שנים ישלם".

נפקא ליה לדין גנב עצמו שהוא משלם כפל מדתנא דבי חזקיה!

היינו, שלדעת התנא דתרווייהו ב"טוען טענת גנב" נלמד גנב עצמו מפרשת "אם המצא תמצא", שהיא הרי עוסקת בגנב עצמו, אלא, שמן הכתוב המפורש באותה פרשה, הרי לא ידענו אלא על הגונב בעלי חיים שהוא משלם כפל, ומדרשתו של תנא דבי חזקיה באותה פרשה, ידענו שכל הגונב דבר המטלטל וגופו ממון, הרי הוא חייב עליו כפל כשגנבו.

דתנא דבי חזקיה:

יאמר הכתוב בפרשת "אם המצא תמצא" שור וגניבתו. והכל בכלל.

כלומר, די אם היה כתוב "אם המצא תמצא

שבועה, תאמר ב"טוען טנת גנב" שאינו חייב אלא בשבועה.

בשלמא למאן דאמר: חד מן המקראות המחייבים כפל עוסק בגנב עצמו, וחד מהם עוסק ב"טוען טענת גנב" — הרי שפיר, כי יש לנו מקור לשני חיובי הכפל האלו!

אלא למאן דאמר: תרווייהו ב"טוען טענת גנב", אם כן גנב עצמו שהוא משלם כפל מנא ליה [מהיכן הוא נלמד]?

וכי תימא ליתי בקל וחומר מ"טוען טענת גנב" [שמא תאמר בקל וחומר הוא נלמד] —

כך הרי אי אפשר לומר, שהרי "דיו לבא מן הדין [די לו לנלמד בקל וחומר] לחיות כנדרון [שלא יהא חמור מן המלמד], ויש לנו לומר: **מה להלן — גבי טוען טענת גנב — לא חייבתו תורה אלא בשבועה, אף כאן בגנב עצמו לא תחייבנו כפל אלא בשבועה.**"⁽¹¹⁾

ומשנינן:

פרשה שלישית של תשלומי כפל [והיא

תנא דבי חזקיה הדורש מאותו פסוק לכל הגניבות.

12. העירו אחרונים מכאן על דברי ה"אור שמח", שהובאו בתחילת הפרק בהערות, שלדעתו, אף טוען טענת גנב עצמו, כשאינו מחוייב שבועה, ונשלמה הגניבה בלי שבועה, הרי הוא חייב לשלם כפל, שלא הצריכה התורה שבועה אלא כדי להשלים את הגניבה; ולפי שיטתו תיקשי: למה לא נלמד שגנב חייב כפל אפילו בלי שבועה, כשם שטוען טענת גנב עצמו חייב כפל בלי שבועה כשאינו נצרך לה.

לרבות טביחה ומכירה, אין בזה תימא, כי הכל לפי סברת הדרש.

11. יש לעיין, הרי יש מקרא מפורש בגנב שהוא חייב כפל, וכפי שמביאה הגמרא בהמשך, ואם כן לשם מה דנה הגמרא, ורוצה ללמוד דין זה בקל וחומר!?

ויש לומר, על פי מה שכתב רש"י בד"ה מדתנא, שאותה פרשה אינה עוסקת אלא בבעלי חיים, ועדיין לא ידענו לשאר גניבות שהוא חייב עליהם כפל; ולזה מביאה הגמרא בהמשך את